

Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni, Põlva Vallavalitsuse ja Põlva valla haridusasutuste juhtide töökoosoleku protokoll.

Põlva

10.01.2023

Algus kell 13.00

Lõpp kell 14.55

Osalesid: Andres Vijar, Anti Rüütli, Liisa Maasik, Nele Risttee, Karl Tammiste, Taavi Tobreluts, Martti Rõigas, Koit Nook, Aigi Tiks, Ülle Saar, Jaanus Prükk, Margo Hussar, Pirjo Pall, Piret Valdmaa, Eve Salundi, Eve Schmeiman, Maire Toomemets, Kaire Hääl, Kätlin Kaljas, Kersti Liloson, Katrin Peil, Ester Liblik, Anne Prangel.

Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni esimehe Andres Vijari ettepanekul juhatas koosolekut abivallavanem Koit Nook ja protokollis Aigi Tiks.

Sissejuhatav informatsioon

Põlva Vallavolikogu võttis 21.12.2022 vastu otsuse nr 1-3/12 „Põlva valla haridusvõrgu ümberkorraldamise algatamine“. Vallavolikogu otsustas:

1. Alustada Põlva valla haridusvõrgu ümberkorraldamise ettevalmistamist, kaasates haridusasutuste töötajad, hoolekogud ja õpilasesindused.
2. Seada eesmärgiks Põlva valla haridusvõrgu ümberkorraldamise tegevuste läbiviimine ja rakendamine 1. septembriks 2024. aastal.
3. Kauksi Põhikooli tegevuse jätkusuutlikkuse analüüsimiseks ja kooli tegevuse võimalikuks lõpetamiseks 1. juulist 2023. aastal korraldada arutelud ja kaasamiskoosolekud.
4. Põlva Vallavalitsusel koostöös Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoniga
 - 4.1. korraldada töökoosolekud haridusvõrgu ümberkorraldamise variantide sõnastamiseks ja arutamiseks;
 - 4.2. kaaluda ümberkorraldamise protsessis valdkonna ekspertide kaasamist väljastpoolt Põlva valda;
 - 4.3. dokumenteerida ja avalikustada ümberkorraldamisega seotud toimingud.

Peateema – Põlva valla haridusvõrgu ümberkorraldamise arutelu.

1. Ülevaade Põlva valla eelarvest ja hariduskuludest, Martti Rõigas
2. Haridusvõrgu ümberkorraldamise põhjused ja eesmärgid, Koit Nook
3. Ülevaade tegevustest seoses Kauksi Põhikooliga, Koit Nook
4. Ülevaade Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni tegevusest, Andres Vijar
5. Lasteaedade ümberkorraldamise võimalused, Koit Nook
6. Üldhariduskoolide ümberkorraldamise võimalused, Koit Nook
7. Töögruppide moodustamine ja edasine tegevus, Koit Nook

Ülevaade Põlva valla eelarvest ja hariduskuludest – Martti Rõigas

Protokollile lisatud üheksa slaidi.

Valla eelarve suurim probleem on, et põhitegevuse kulud kasvavad kiiremini (19,0%), kui tulud (14,9%). See trend on jätkuv, mitte ühe aasta küsimus.

Valla kogueelarve põhitegevuse kuludest 64% ehk 16 miljonit moodustavad töäjõukulud (kõik valdkonnad koos), millest 29% kaetakse riigieelarvelisest toetusest ja 71% Põlva valla omatuludest.

Üldhariduskoolide töäjõukulud:

õpetajad	4 192 839
juhtkond	343 200
muu personal (sh tugispetsialistid)	2 124 376
KOKKU	6 660 415

sh toetus riigi eelarvest

4 393 820

sh valla omavahendid

2 266 595

Põlva vald ei tule riikliku haridustoetusega välja, sest koolivõrk pole efektiivne.

Haridusvaldkonnal on valla eelarves suurim osakaal (54%), mis pole kindlasti halb. Seejuures on igal aastal ja ka 2023. aastal palgad suurenenud, aga kärpimine on toimunud majanduskulude osas. Nõnda (palgad kasvavad ja majanduskulud kärbitakse) ei saa aga jätkuda mitmel järjestikusel aastal. Samas on Põlva valla eelarves mitmed muud kulud muutumatud juba mitu aastat, näiteks projektide toetused. Samuti ei saa jätta hooldamata teid või osutamata sotsiaalteenuseid.

Haridusvõrgu ümberkorraldamise põhjused ja eesmärgid – Koit Nook

Protokollile on lisatud üheksa slaidi.

Ülevaade OECD raportist „Nutikas kahanemisega kohanemine Eestis“.

Põhisõnumid ja haridusvõrgu korrastamise vältimatu vajaduse põhjendused Eesti kohalikes omavalitsustes.

Raportit on tutvustatud ka Põlva Vallavolikogus.

Haridusvõrgu ümberkorraldamine Põlva vallas on vältimatu, mida kinnitavad ka vallavanema poolt esitletud eelarvenumbrid.

Eelarve vahendite parem kasutamine, nt

- liikumisõpetaja ja muusikaõpetaja rakendamine kõikides lasteaedades
- eripedagoogi ja logopeedi teenus kõikides lasteaedades
- õpetaja abide lisatasuks
- võimalus psühholoogi teenuseks
- tõenäoliselt (1 asutus vs senine) jagub lasteaedadel kuu brutotasuks 5-9 ametikoha jaoks, koolidel 7-9. Rohkemate asutustega oluliselt vähem
- efektiivsem juhtimine ja administreerimine
- vähemalt 3. kooliastmes liitklasside vältimine, mis on võimalik, kui kõikides tegevuskohtades/koolides ei toimu õppetöö kolmes kooliastmes.
- olemasoleva ressursi parem ärakasutamine, nt õpetajad ja tugispetsialistid– täiskoormus, tehnilised vahendid.
- ei pea lasteaia kohatasu tõstma
- ei pea tingimata mõtlema tegevuskohtade vähendamisele, küll aga kooliastmete vähendamisele

Martti Rõigas – kindlasti ei ole võimalik saavutada kõikides koolides tegevuskulude taset, mis on Põlva Koolis, aga me peame otsima optimaalsemat lahendust.

Ühes koolis mitme õppekohaga on võimalik koolisisest korraldada klasside moodustamist, väga väikseid eraldi klasse ei ole mõistlik pidada.

Küsimused ja arvamused:

Piret Valdmaa – kas kavandatakse sõidukompensatsioon õpetajale, kes töötab mitmes õppehoones

Koit Nook – see on komponent, mida kindlasti arutatakse

Anti Rüütli – kas majade vahel sõitmine on õpetaja tööaeg

Kaire Hääl – võimaliku liitmise korral on vajalikud lisaametikohad, nt sekretär jm, olemasolevad tugispetsialistid on tööga liigagi koormatud ja kahjuks vabased tugispetsialiste pole tööturul saada

Koit Nook – alati ei ole vajadust eraldi liikumisõpetaja järele, rühmaõpetaja saab ka nende ülesannetega hakkama, sõltub millised asutused saavad edaspidi olema

Martti Rõigas – soov on, et kõikides majades oleks sarnaselt hea teenus

Karl Tammiste – olukord, kus mõni aasta on klass ja mõni aasta pole, on vanemate jaoks väga ebakindel, seega suureneb tõenäoliselt Põlva Kooli õpilaste arv

Pirjo Pall – Ahjalt suunduvad õpilased pigem Võnnu suunas

Piret Valdmaa – Tilsi kool juba tühjeneb, kes hakkab kogukondadega kõnelema, palun sõnumeid, mida jagada koolist väljapoole

Martti Rõigas – palju küsitakse, milline kool kinni, milline lahti, tundub, et kõigiga arutamine pole ka hea variant. Meie siin kõik koos neid plaane peame ja kohe kui on võimalik anda sõnumeid väljapoole, seda ka tehakse.

Ülevaade Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni tegevusest - Andres Vijar

Vallavolikogu ootab haridusvõrgu võimaliku ümberkorraldamise kohta sisendit hariduskomisjonilt, sest lõpliku otsuse tegija on pidaja ehk vallavolikogu.

Komisjon on käinud kolmel visiidil haridusasutustesse:

05.12.2022 Kauksi-Rasina-Mooste-Ahja

12.12.2022 Lepatriinu-Pihlapuu-Roosi-Mesimumm

19.12.2022 Tilsi ja Vastse-Kuuste

Nähtu ja kuuldu on väga mitmekesine, on üksjagu sarnaseid probleeme ja palju ka erinevaid olukordi. Hariduskomisjon saab kujundada seisukohti, kui on ise haridusasutusi külastanud ja inimestega suhelnud. Kohtuti peamiselt haridusasutuste juhtidega, kes igaüks on pühendunud oma asutuse arendamisele.

Haridusvõrgu muutmise järel peavad alles jääma korralikud juhtimiskompetentsid, et asutuste arendustegevused saaksid jätkuda.

Omaette teema on taristu ehk hooned. Kevadel, kui on eelarvestrateegiasse ettepanekute esitamise aeg, peavad olema/tulema plaanid füüsilise õpikeskkonna parendamiseks ja hoonete renoveerimiseks.

Mõned suuremad vajadused: Tilsi koolimaja ventilatsioon, Mesimummu-Roosi katus, Vastse-Kuuste koolimaja küttesüsteem, Lepatriinu maja keldrikorrus

Ülevaade tegevustest seoses Kauksi Põhikooliga - Koit Nook

2022. aasta aprillis toimus kaks koosolekut, üks koosolek lapsevanematega ja üks töötajatega. Veel toimus vanemate ja töötajate ühine koosolek maikuus. Kõneldi erinevatest variantidest ja võimalusest, et õpilaste arv ehk kasvab.

Tegelikult õpilaste arv koolis on jätkuvas langustrendis, 2018. aastal oli 51 õpilast, 2021. aastal 35 õpilast, sel õppeaastal 23 õpilast ja see kahaneb veelgi.

Järgmine koosolek töötajatega toimus oktoobrikuus, kus räägiti, et ei ole võimalik enam kooli tegevust jätkata ja tuleb leida lahendused kooli tegevuse lõpetamiseks.

Põlva Vallavolikogu 21.12.2022 otsuses nr 1-3/12 „Põlva valla haridusvõrgu ümberkorraldamise algatamine“ on sõnastatud otsustus analüüsida Kauksi Põhikooli tegevuse jätkusuutlikkust ja kooli tegevuse võimalikku lõpetamist 1. juulist 2023. aastal.

Lasteaedade ümberkorraldamise võimalused - Koit Nook

Protokollile on lisatud failid variantidega.

Üldhariduskoolide ümberkorraldamise võimalused - Koit Nook

Protokollile on lisatud failid variantidega.

Koit Nook - Edasi toimuvad arutelud/koosolekud eraldi koolidega ja lasteaedadega.

Ei saa välistada lasteaed-põhikooli loomist, kui erinevate asjaolude kaalumise viib sellise tulemuseni.

Tulenevalt volikogu otsusest on edasised tegevused kolmes osas – Kauksi kooli teemaga tegeletakse eraldi, moodustame lasteaedade töögrupi ja koolide töögrupi. Lasteaedade töögrupp alustab varem aruteludega.

Küsimused ja arvamused:

Pirjo Pall – kas töögruppidesse tuleb juurde finantsspetsialist, see ei saa jääda lõppjärku, ümberkorraldamine muudab ju olulisest finantsvahendite kasutamist

Martti Rõigas – üks asi on finants, teine on sisemine ressursside liigutamine, eraldiseisev väike asutus on hädas

Kaire Hääl – arvestades, et finantsteema on väga oluline ei tohi välistada tegevuskohtade vähendamist

Koit Nook – kui me tahame midagi lisada raharessurssi, siis peab rohkem liitma

Pirjo Pall – millised ruumid jäävad Ahjal kooli käsutusse, millal tuleb projekteerimine

Martti Rõigas – kohe kui eelarve on vastu võetud, Ahja maja projekteerimine saab toimuma teid kaasates

Pirjo Pall – meie eelmisel töökoosolekul oli jutuks, et töögrupis võiks olla kohe ka hoolekogude esindajad, sest me tegelikult ei tea mida vanemad arvavad, kust tuleb direktoritel uus teadmine või soov teha midagi teistmoodi

Martti Rõigas – vanemate arvamus võib suure tõenäosusega olla, et las olla kõik nii nagu on olnud. Me peame ise enne olulistest teemades/suundades kokku leppima.

Liisa Maasik – on parem, kui emotsioonid tulevad varem ehk varajasem kaasamine on parem, sageli vastu olemise emotsioonid protsessis osalemisega rahunevad ja inimene mõistab ümberkorralduste vajalikkust

Karl Tammiste – lapsevanemad soovivad kindlat teadmist, et oma elukorraldust planeerida

Pirjo Pall – lapsevanem soovib varakult infot, ta pole ilmtingimata kõigele uuele vastu

Kaire Hääl – kaalume enne võimalusi ja siis otsustame, kas on mõistlik, et kõik asukohad igal pool kestavad edasi

Katrin Peil – olen kõnelenud hoolekoguga, rääkisin võimalikest plaanidest, vanemate hirm on, et väga suures asutuses (paljude tegevuskohtadega) kaob neil side lasteaia juhtidega

Andres Vijar – hoolekogu (kogukond) peab olema kohe kaasas, võimalik, et see aeglustab natuke edasisi samme

Koit Nook – töögrupis igast asutusest kaks inimest (direktor ja hoolekogu esindaja)

Liisa Maasik – koolide töögrupiga peavad ka arutelud algama, sest sõnum, et mingid ümberkorraldamised on kavas, on ju avalikult antud

Martti Rõigas – koolide puhul tuleb ilmselt käia kõikides hoolekogudes kohal, et saaks kaasatud suurem hulk inimesi

Anti Rüütli – kas lasteaedade ümberkorraldamisega on soov liikuda kiiremas tempos ning jõuda selle aasta 31. märtsiks otsuseni

Koit Nook – võimalusel jah, sest iga aasta, mille võrra otsus hiljem tuleb, on lahendamist vajavad küsimused eelarves suuremad

Taavi Tobreluts – me tahame muuta haridusvõrku ning lasteaedu ja koole ümber korraldada, raha kokku hoida, aga mingeid arvutusi ei ole, variantide kohta peaksid ikka arvutused olema, enne kui saab neid kaaluma hakata

Martti Rõigas – summad, mis oli vaja 2023. aasta eelarves kokku hoida, on olemas, see oli suurusjärg 600 tuhat eurot

Kaire Hääl – mudelitelt kokku hoitavatest summadest ei ole räägitud

Koit Nook – kui jääb neli asutust (lasteaeda), siis on kokkuhoid suurusjärg 30 tuhat eurot, kui üks asutus siis 150 tuhat eurot

Kaire Hääl – see on inimeste pealt kokkuhoidmine

Andres Vijar – variantide arvutused on väga olulised ja on sisendkomponendiks võimalikele ümberkorraldustele

Martti Rõigas – koolide puhul on ülioluline kuidas riik meid rahastab, valla poolt juurde pandav osa ei peaks olema nii suur. Kui tõsta korraks Põlva Kool ja Rooski Kool oma õpilaste ja haridustoetuse summaga koguvalemist välja, siis saaks pidada Põlva vallas veel vaid kahte kooli

Pirjo Pall – on vähe numbreid, mida kõrvutada, meil on ainult õpilaste ja õpetajate arvud ning kvalifikatsioon ja vanus

Kaire Hääl – volikogu otsuses oli toodud õpilaste ja õpetajate suhtarv koolides, kust tuleb vajadus lasteaedasid kiiresti ümber mudeldada

Martti Rõigas – rahasumma eelarves tervikuna jääb samaks (% eelarvest), küsimus on mida/millist haridusteenust Põlva vald selle summaga suudab pakkuda

Kätlin Kaljas – novembrikuisel koosolekul kõneldi, et koolid ei majanda ära, murekoht on seal, kuidas me lasteaedade juhtimise muutmisega saame koolide olukorda parandada

Martti Rõigas – lasteaedadega on samamoodi, me ei saa samas mahus jätkata, me ei saa edaspidi näiteks enam tagada palgatõususi

Kaire Hääl – töötasu muutub korra aastas, aga tegutsemiskohtade suur hulk ju mõjutab seda, palju kulub majanduskuludeks (vesi, küte, elekter)

Martti Rõigas – lasteaia tegutsemiskohtade vähendamine saab tulla ettepanekuna protsessi käigus, teadupärast lasteaialapsi üksi ühistranspordis sõidutada ei saa

Kaire Hääl – aga kui lapse saab viia kõrvalasuvast koolis paiknevasse lasteaiarühma, aga lasteaed-põhikooli varianti pole kaalumisel

Kersti Liloson – kui Mooste lasteaia direktori koht kaob, siis ma ei näe küll, et kulud väheneksid, siis tekivad ju uued kulud, eelkõige sõidukulud

Koit Nook – vastutuse võtmine ongi õpetaja töö osa, tuleb harjuda vaatama/mõtleva laiemalt. Igasugune kulu, mis ei ole personalikulu, on odav kulu

Kaire Hääl – kas vallas on plaan rakendada lasteaedades õpetaja ja assistendi süsteemi

Koit Nook – kui on magistriharidusega õpetaja, siis saab olla rühmameeskond 1+1+1 (õpetaja, assistent, õpetaja abi)

Kaire Hääl – see teine pedagoogi haridusega õpetaja ilmselt ei lähe assistendiks, paraku kolleegid Põltsamaal kõnelevad, et pole motivatsiooni panustada

Katrin Peil – olen assistendi süsteemi vastane, sest arenguliste erivajadustega lapsi, kes vajavad lisatuge, on aina rohkem, üks pedagoog üksi rühmas põleb läbi kiiresti, assistendi süsteem ei muuda kuidagimoodi paremaks hariduse kvaliteeti, see üks magistriharidusega õpetaja ei suuda olla üksi kõiges kompetentne

Kaire Hääl – kehtiv seadusandlus ei nõua, et lasteaiaõpetajal peab olema magistrikraad

Martti Rõigas – praegu kavandavates ümberkorraldamistes ei ole teemaks assistendi süsteemi rakendamine, tegeleme suurema pildi lahendamisega

Katrin Peil – kuidas töögrupid tööle hakkavad

Koit Nook – hariduskomisjon on esindatud, töögruppi juhib abivallavanem

Andres Vijar - algusest peale on kõik komponendid/osapooled vajalikud sh finantsspetsialist, hoolekogu esindaja ja kindlasti ka investeringute teema

Martti Rõigas – haridusvaldkonnast ei võeta raha ära, nagu korduvalt on juba öeldud

Andres Vijar – volikogu pidajana teeb lõpuks otsuse, volikogu peab saama aru mida ja kuhu ja miks on vaja investeerida, milline on hoonete olukord tervikvaates

Piret Valdmaa – kas töörühmas tuleb lauale ka õpilaskodu teema

Koit Nook – initsiatiiv pole kahjulik, see pole välistatud, aga see nõuab väga mahukaid investeringuid

Martti Rõigas – õpilaskodu teema ei ole välistatud, sest sellest teenusest on puudus terves Lõuna-Eestis, kas see on Tilsa kooli õpilaskodu või mõne liidetud kooli õpilaskodu, seda peab arutama

Aigi Tiks – õpilaskodu asutamine ja pidamine on väga ressursimahukas, see ei too endaga kaasa automaatselt riigi poolt toetatavaid õpilaskodu kohti, lisaks tuleb mõista, et selliste laste õpetamine, kes vajavad õpilaskoduga kooli, on omakorda ressursimahukas, sest nad on palju ja erinevat tuge vajavad lapsed, et õppimisega toime tulla

Piret Valdmaa – oleme suhelnud ümberkaudsete valdadega, kes on huvitatud õpilaskoduga kooli laste saatmisest

Martti Rõigas – arusaadavalt on õpilaskodu rajamine väga kulukas ettevõtmine

Margo Hussar – kas haridusasutused saavad täna esitletud tabelid

Aigi Tiks – protokollid saavad haridusasutuste juhtidele ja hariduskomisjoni liikmetele saadetud, palve on elektroonselt mitte jagada, tänase protokolliga tulevad slaidid ja tabelid kaasa

Katrin Peil – vallas on kuus lasteaeda, ettepanek kaasata töörühma igast asutusest ka üks õpetajate esindaja

Koit Nook – iga asutus on töörühmas esindatud kolme inimesega – juht, õpetaja, hoolekogu

Lasteaedade töörühma koosolek toimub 18.01.2023 kell 15

Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuse salongis

Koolide töörühma koosolek toimub 9.02.2023 kell 15

Põlva Keskraamatukogu seminariruumis